

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет педагогіки і психології

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 5 від «06» березня 2018 р.
Голова Приймальної комісії
Андрущенко В.П.

Програма додаткового вступного випробування

з ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня **бакалавра**
на базі здобутого
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

спеціальність (шифр, назва)

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Київ – 2018

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування з образотворчого мистецтва для вступників на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодшого спеціаліста» проводиться в один етап.

Додаткове вступне випробування передбачає виконання творчого завдання зі створення на основі пропонованих предметів побуту декоративного стилізованого натюрморту (гуаш, темпера, акрил, папір формату 30×40 см). Термін виконання – 4 академічних години.

Роботи оцінюють члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом університету. Оцінювання рівня знань і умінь абітурієнтів проводиться членами предметної комісії відповідно до критеріїв оцінювання. Загальна оцінка якості виконання абітурієнтом творчого завдання виводиться за результатом обговорення всіма членами комісії особистих оцінок його роботи.

В ході додаткового вступного випробування абітурієнти мають продемонструвати фаховий рівень володіння всім комплексом фахових умінь з композиції.

Додаткове вступне випробування передбачає оцінку таких умінь вступника:

- володіти технологією роботи на папері твердими і м'якими олівцями;
- володіти характерними особливостями художньо-виразного лінійного рисунка;
- володіти технологією роботи на папері пастозними фарбами, що застосовують у кольоровому зображенні;
- використовувати пензлі різного розміру і форми для роботи з пастозними матеріалами;
- грамотно komponувати натюрморт у форматі, досягаючи максимальної виразності;
- будувати композицію натюрморту із складових елементів, враховуючи пропорції, просторові співвідношення, тональні градації;
- володіти художніми засобами стилізації зображення;
- володіти ґрунтовними знаннями з кольорознавства;
- виявити колірні акценти натюрморту та його колористичну тему;
- використовувати живописні художньо-виразні засоби композиції;
- виявляти статику або динаміку композиційного рішення натюрморту;
- ескізувати і послідовно створювати натюрморт від загальних окреслень головного і складових елементів композиції до лінійного, тонального і колірного завершення, з виявленням цілісності форми та змісту;
- виконувати роботу послідовно, від загального до часткового;
- завершувати роботу проробкою деталей та узагальненням, доводячи до цілісності та художньої виразності;

- виявляти цілісність і повноту об'ємно-просторового сприймання світу, здатність аналізувати і передавати засобами образотворчого мистецтва найтиповіші риси предметів і явищ, форму, фактуру, об'єм, колір, положення в просторі тощо.

Під час проведення додаткового вступного випробування з образотворчого мистецтва абітурієнти мають дотримуватись наступних правил поведінки:

- зберігати тишу;
- працювати самостійно;
- не користуватися довідниковими матеріалами (навчальними посібниками, довідниками, електронними записними книжками тощо, а також будь-якого вигляду шпаргалками);
- не розмовляти з іншими абітурієнтами;
- не допомагати у виконанні завдань іншим абітурієнтам;
- не користуватися засобами оперативного (мобільного) зв'язку;
- не покидати меж території, яка встановлена приймальною комісією для проведення творчого конкурсу.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УМІНЬ АБІТУРІЄНТА НА ДОДАТКОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика творчих робіт абітурієнта на завдання практичного змісту</i>
0-99 бали	Низький	<p>Абітурієнт працює непослідовно.</p> <p>Сприймає та відтворює художні образи на частковому рівні, однозначно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художнє мислення, елементарні навички та уміння у творчій художній діяльності.</p> <p>Живопис виконано з порушеннями технології, без урахування законів колірної гармонії.</p> <p>Абітурієнт не володіє засобами стилізації зображених предметів.</p> <p>Композиція виконана без дотримання правил компонування у форматі без взаємного узгодження її елементів і художньої цілісності.</p>
100-139 балів	Задовільний	<p>Абітурієнт може відтворювати художні образи на репродуктивному рівні, в основному розуміє образну сферу художнього твору.</p> <p>Застосовано поєднання колірних сполучень без урахування колірної гармонії</p> <p>Засоби стилізації не достатньо оригінальні та традиційні, застосовані без урахування виразної цілісності</p> <p>Композиція в цілому урівноважена, не зовсім</p>

		вдало закомпоновано предмети натюрморту в певному форматі, відчуття цілісності композиції досягнуто традиційним способом.
140-169 балів	Достатній	<p>Абітурієнт володіє практичними навичками у відтворенні предметного середовища. Фіксуються поодинокі недоліки у відтворенні художнього образу.</p> <p>Живопис слідує базовим закономірностям колірної гармонії.</p> <p>Засоби стилізації зображення достатньо оригінальні, проте застосовані без урахування цілого.</p> <p>Композиція відмічена правильним компонуванням, урівноваженістю з нечітко вираженим емоційним станом, встановлено взаємозв'язок окремих частин композиції, в результаті чого композиція сприймається цілісно, художні засоби композиції традиційні.</p>
170-200 балів	Високий	<p>Робота відзначається творчим вирішенням завдання. Абітурієнт володіє значним запасом знань та навичками у відтворенні предметного середовища.</p> <p>Рисунок під живопис виконано конструктивно грамотно.</p> <p>Живопис майстерний і сміливий.</p> <p>Засоби стилізації самостійні, оригінальні, застосовані з урахуванням цілого композиції.</p> <p>Композиція урівноважена, цілісна з встановленими взаємозв'язками окремих частин композиції, застосовано оригінальні художні засоби.</p>

Якщо абітурієнт під час додаткового вступного випробування набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається недостатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня умінь абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня умінь абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок творчих робіт абітурієнтів. Бали (оцінки) додаткового вступного випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

Об'єктивність в оцінюванні додаткового вступного випробування досягається на основі конкретних критеріїв, які визначають рівень знань, умінь і навичок вступників в образотворчому мистецтві. Такими критеріями є:

композиційна грамотність (якість компоновання), грамотність передачі тональних і колірних співвідношень (якість передачі тональних і колірних співвідношень, передачі матеріальності та фактури предметів), технічна грамотність (якість володіння образотворчою технікою рисунку та пастозного живопису), завершеність і виразність роботи (якість її цілісності й образності).

РОЗРАХУНОК БАЛІВ ЗА КРИТЕРІЯМИ

№ з/п	КРИТЕРІЇ		БАЛИ
	Критерії	Цілісність, виразність, оригінальність, повнота	
1.	Композиційна грамотність	За кожну помилку компоновання знімається 10 балів	Макс. 50 балів
2.	Грамотність передачі тональних і колірних співвідношень	За кожну помилку передачі тональних і колірних співвідношень, передачі матеріальності та фактури предметів відносно кожного окремого елементу натюрморту знімається 4 бали	Макс. 50 балів
3.	Технічна грамотність	За кожну помилку володіння образотворчою технікою рисунку та живопису відносно кожного окремого елементу натюрморту знімається 4 бали	Макс. 50 балів
4.	Завершеність і виразність роботи	За кожну помилку цілісності й образності роботи знімається 10 балів	Макс. 50 балів
		ВСЬОГО	Макс. 200 балів

ПЕРЕЛІК БАЗОВИХ ПОМИЛОК ЗА КРИТЕРІЯМИ

№ з/п	ВИД	ПОМИЛКА
1.	Компоновання	- не виявлено композиційний центр, - порушено композиційний баланс, - обрано невиразний пластичний мотив, - зображення не закомпоновані у форматі, - не виявлено характер великої форми, - порушено баланс освітлених і затінених частин, дотичність контурів предметів, різноманітні невиправдані «упори» ліній в кут аркушу тощо.
2.	Передача тональних і колірних співвідношень	- порушено відношення теплохолодності, - втрачено колірну гармонію композиції, - не правильно передано колірні контрасти, - зруйновано співвідношення світла, півтону та тіні,

		<ul style="list-style-type: none"> - не правильно передано рефлексії (тонально і колірні), - ігноровано обумовленість кольору предметів, - не передано рух кольору під впливом світлоповітряного середовища тощо.
3.	<i>Передача матеріальності та фактури предметів</i>	<ul style="list-style-type: none"> - не передано матеріальні особливості предметів, порушено правильність передачі фактури предметів, - не використано характер штриха (мазка) для передачі фактури, - не передано особливості відблиску на різних фактурах, - ігноровано тональний рух тіні на різних поверхнях, - ігноровано передачу рефлексів на різних поверхнях, - не реалізовано потенціал технічного прийому для виразності твору декоративного мистецтва тощо.
4.	<i>Володіння образотворчою технікою</i>	<ul style="list-style-type: none"> - мазки одноманітні та невиразні, - мазки кладуться не «по формі», - «замилений» колір, - помилки постановки руки, - ігнорування особливостей оптичного, механічного, просторового змішування фарб, - ігнорування виразності прозорих мазків і мазків імпастро, - ігнорування особливостей різних живописних технік, - відсутнє «він'єтування» по поверхні зображення, - проступають грубі лінії олівця під шаром акварелі, - формат не виправдано не заповнено фарбовим шаром, - «забрудненість» фарбового шару тощо
5.	<i>Завершеність, цілісність, виразність роботи</i>	<ul style="list-style-type: none"> - порушено співвідношення деталей і цілого, - не виражено провідну колірну тему, - не підпорядковано просторові плани, - не підкорено загальному тону світло, півтіні та тіні, - не дотримання послідовності ведення живопису, скульптури, - не пророблено деталі, - не здійснено відбір деталей, - малі форми не передають особливості великої

		форми, - не виражено характер композиції, її емоцію та настрої тощо.
--	--	---

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Живопис, його види та жанри. Природа кольору і зображально-виразні можливості палітри художника. Головні характеристики кольору: колірний тон, світлота, насиченість. Ахроматичні і хроматичні кольори. Поняття колірної гама. Основні та похідні кольори. Додаткові (контрастні) кольори. Поняття теплоти/холодності. Колірна гармонія. Колірні гармонії: однотонні, родинні, родинно-контрастні, контрастні. Теплі та холодні кольори. Колорит. Змішування кольорів (механічне і оптичне). Технологія і техніка роботи пастозними фарбами – гуашшю і акрилом. Варіативність пастозного мазка і чистота кольору, колірної сполучення. Робота пензлем з контуром і поверхнею предмета. Складний контур і багатокольорова поверхня об'єкта зображення. Сюжетний та композиційний зв'язок предметів у постановці натюрморту. Побудова й прописка просторових планів засобами пастозного живопису. Передача матеріальності предметів на картинній площині. Організація цілісності композиції натюрморту.

3.2. Композиція. Основні ознаки композиції. Композиція у різних видах мистецтва. Види композиції. Основні категорії композиції. Основні закони композиції. Художні засоби побудови композиції. Основні елементи формальної організації – крапка, лінія, пляма, об'єм, простір. Рівновага у композиції. Симетрія і асиметрія. Статика і динаміка. Пропорції, модуль, масштаб. Контраст і нюанс. Метр і ритм. Засоби гармонізації художньої форми: нюанс-контраст, статика-динаміка, метр-ритм, відношення-ритм, розмір-масштаб. Графічні прийоми передачі фактури, пластики, об'єму. Колір як композиційний засіб. Смысловий центр композиції та способи його вираження. Розташування головного в картині та врівноваження композиції. Прийоми і способи вираження доміанти. Контрасти в композиції (форми, тону, кольору, фактури, руху, розміру, маси, пропорцій, кількості, світла, матеріальності, просторових планів, об'ємів тощо). Стилізації як художній засіб композиції. Особливості декоративної композиції.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії

НПУ імені М. П. Драгоманова

Протокол № __ від «__» березня 2018р.

Голова фахової комісії _____ / _____ /

Підпис   Прізвище, ім'я, по-батькові

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксенов Ю. Г., Левидова М. М. Цвет и линия. – М. : Советский художник, 1986.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. Рисунок. Живопись. Композиция. – М. : Просвещение, 1981.

3. Вибер Ж. Живопись и ее средства. – М. : Издательство В. Шевчук, 2004.
4. Волков Н. Н. Композиция в живописи. – М. : Искусство, 1977.